



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Danielis Huetii Demonstratio Evangelica

Huet, Pierre Daniel

Parisiis, 1679

Caput quadragesimum septimum. Apostolos, Discipulos, & sectatores de gente Judaica Jesus deligit, & ad se vocat, à quibus deinde propagata est Christiana religio. Delectus & vocatio, quae fit per ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-16260

neque sitient.

Ila. 65. 13. Propter hoc hac dicit Dominus Deus, Ecce servi mei comedent, & vos esurietis.

Jerem. 21. 25. Omnem animam esurientem saturavi,

Joël 2. 23, 26. Et filii Sion exultate, & letamini in Domino Deo vestro, quia dedit vobis doctorem iustitia Et comedetis vestras, & saturabimini, & laudabitis nomen Domini Dei vestri, qui fecit mirabilia vobiscum.

vulos & mulieres. Et Marc. 8. 1, & seq.

Luc. 1. 53. Esurientes implevit bonis.

Joh. 6. 32, & seq. Dixit ergo eis Jesus, Amen, amen dico vobis, non Moyses dedit vobis panem de caelo, sed Pater meus dat vobis panem de caelo verum. Panis enim Dei est qui de caelo descendit, & dat vitam mundo. Dixerunt ergo ad eum, Domine, semper da nobis panem hunc. Dixit autem eis Jesus, Ego sum panis vitae, qui venit ad me non esuriet, & qui credit in me non sitiet unquam. Ego sum panis vitae. Patres vestri manducaverunt manna in deserto, & mortui sunt: hic est panis de caelo descendens, ut si quis ex ipso manducaverit, non moriatur. Ego sum panis vivus, qui de caelo descendi: si quis manducaverit ex hoc pane, vivet in aeternum; & panis quem ego dabo, caro mea est pro mundi vita. Vide & reliquum caput.

Apoc. 7. 15, 16. Ideo sunt ante thronum Dei, & serviunt ei die ac nocte in Templo ejus: & qui sedet in throno, habitabit super illos; non esurient, neque sitient amplius.

CAPUT XLVII.

Apostolos, Discipulos, & sectatores de gente Judaica Jesus deligit, & ad se vocat; à quibus deinde propagata est Christiana religio. Delectus & vocatio quæ fit per Jesum, initium est salutis.

PSALM. 67. 27, 28. In Ecclesiis benedicite Deo Domino de fontibus Israël. Ibi Benjamin adolescentulus in mentis excessu. Principes Juda duces eorum: principes Zabulon, principes Nephthali.

Ila. 1. 9. Nisi Dominus exercituum reliquisset nobis semen, quasi Sodoma fuissimus, & quasi Gomorrha similes essemus.

Ila. 4. 2, 3. In die illa erit germen Domini in magnificentia, & gloria, & fructus terra sublimis, & exultatio his qui salvati fuerint de Israël. Et erit, omnis qui relictus fuerit in Sion, & residuus in Jerusalem, sanctus vocabitur, omnis qui scriptus est in vita in Jerusalem.

Ila. 9. 1. Primo tempore alleviata est terra Zabulon, & terra Nephthali, & novissimo aggravata est via maris trans Jordanem Galilæa gentium. Populus qui ambulabat in tenebris vidit lucem magnam: habitantibus in regione umbræ mortis, lux orta est eis.

Ila. 10. 20, & seq. Et erit in die illa, non adjiciet residuum Israël, & hi qui fugerint de domo Jacob, inniti super eo qui percussit eos; sed innitetur super Dominum sanctum Israël in veritate. Reliquia convertentur: reliquie, inquam, Jacob ad Deum fortem. Si enim fuerit populus tuus Israël, quasi arena maris, reliquie convertentur ex eo: consummatio abbreviata inundavit iustitiam. Consum-

MATTH. 4. 18, & seq. Ambulans autem Jesus juxta mare Galilæa, vidit duos fratres, Simonem qui vocatur Petrus, & Andream fratrem ejus, mittentes rete in mare (erant enim piscatores) & ait illis, Venite post me, & faciam vos fieri piscatores hominum. At illi continuo relictis retibus secuti sunt eum. Et procedens inde vidit alios duos fratres, Jacobum Zebedæi, & Johannem fratrem ejus, in navi cum Zebedæo patre eorum, resicientes retia sua, & vocavit eos. Illi autem statim relictis retibus & patre, secuti sunt eum. Et Matth. 9. 9. Marc. 1. 16, & seq. & 2. 14. Luc. 5. 2, & seq. Joh. 1. 37, & seq.

Matth. 10. 1, & seq. Et convocatis duodecim Discipulis suis, dedit illis potestatem spirituum immundorum, ut ejicerent eos, & curarent omnem languorem, & omnem infirmitatem. Hos duodecim misit Jesus, precipiens eis dicens, In viam gentium ne abieritis, & in civitates Samaritanorum ne intraveritis, sed potius ite ad oves, quæ perierunt domus Israël. Euntes autem predicatæ eorum. Quia appropinquavit regnum caelorum.

Marc. 3. 13, & seq. Et ascendens in montem vocavit ad se quos voluit ipse, & venerunt ad eum. Et fecit ut essent duodecim cum illo, & ut mitteret eos predicare. Et dedit illis potestatem curandi infirmitates, & ejiciendæ Dæmonia. Et Marc. 6. 7. Luc. 6. 13. & 9.

mationem enim & abbreviationem Dominus Deus exercituum faciet in medio omnis terre.

Isa. 17. 4, & seq. Et erit in die illa, attenuabitur gloria Jacob, & pinguedo carnis ejus marcescet. Et erit sicut congregans in messe quod restiterit, & brachium ejus spicas leget, & erit sicut querens spicas in valle Raphaim. Et relinquetur in eo sicut racemus, & sicut excussio olea duarum vel trium olivarum in summitate rami, sive quatuor aut quinque in cacuminibus ejus fructus ejus, dicit Dominus Deus Israël. In die illa inclinabitur homo ad factorem suum, & oculi ejus ad sanctum Israël respicient, & non inclinabitur ad altaria que fecerunt manus ejus.

Isa. 28. 5. In die illa erit Dominus exercituum corona glorie, & sertum exultationis residuo populi sui.

Isa. 37. 31, 32. Et mittet id quod salvatum fuerit de domo Juda, & quod reliquum est, radicem deorsum, & faciet fructum sursum: quia de Jerusalem exibunt reliquia, & salvatio de monte Sion. Zelus Domini exercituum faciet illud.

Isa. 65. 8, 9. Hac dicit Dominus, Quomodo si inveniat granum in botro, & dicatur, Ne dissipet illud, quoniam benedictio est: sic faciam propter servos meos, ut non disperdam totum. Et educam de Jacob semen, & de Juda possidentem montes meos: & hereditabunt eam electi mei, & servi mei habitabunt ibi.

Jerem. 3. 14, 15. Convertimini, filii reverentes, dicit Dominus, quia ego vir vester: & assumam vos, unum de civitate, & duos de cognatione, & introducam vos in Sion. Et dabo vobis pastores juxta cor meum, & pascent vos scientia & doctrina: cumque multiplicati fueritis & creveritis in diebus illis, ait Dominus, non dicent ultra, Arca Testamenti Domini, neque ascendet super cor, neque recordabuntur illius, nec visitabitur, nec fiet ultra.

Jerem. 16. 16. Ecce ego mittam piscatores multos, dicit Dominus, & piscabuntur eos (Israëlitas): & post hæc mittam eis multos venatores, & venabuntur eos de omni monte, & de omni colle, & de cavernis petrarum.

Mich. 2. 12. Congregatione congregabo Jacob totum te: in unum conducam reliquias Israël, pariter ponam illum quasi gregem in ovili, quasi pecus in medio caularum: tumultuabuntur à multitudine hominum.

Mich. 5. 2, & seq. Es tu, Bethlehem Ephrata, parvulus es in millibus Juda: ex te mihi egredietur, qui sit dominator in Israël, & egressus ejus ab initio, à diebus aternitatis. Propter hoc dabit eos usque ad tempus in quo parturiens parturiet, & reliquia fratrum ejus convertentur ad filios Israël. Et stabit, & pascet in fortitudine Domini, in sublimitate nominis Domini Dei sui, & convertentur, quia nunc magnificabitur usque ad terminos

1, & seq.

Rom. 9. 27. Isaias clamat pro Israël, Si fuerit numerus filiorum Israël tanquam arena maris, reliquie salvæ fient: verbum enim consummans & abbrevians in aequitate, quia verbum breviatum faciet Dominus super terram; & sicut prædixit Isaias, Nisi Dominus reliquisset nobis semen, sicut Sodoma facti essemus, & sicut Gomorrha similes fuisset.

Rom. 11. 1, & seq. Dico ergo, Numquid Deus repulit populum suum? absit: nam & ego Israëlita sum ex semine Abraham, de tribu Benjamin. Non repulit Deus plebem suam, quam præcivit. An nescitis in Elia quid dicit Scriptura, quemadmodum interpellat Deum adversum Israël? Domine, Prophetas tuos, occiderunt, altaria tua suffoderunt, & ego relictus sum solus, & querunt animam meam. Sed quid dicit illi divinum responsum? Reliqui mihi septem millia virorum, qui non curvaverunt genua ante Baal. Sic ergo & in hoc tempore, reliquia secundum electionem gratia salvæ facta sunt.

1. Cor. 1. 26, & seq. Videte enim vocationem, fratres, quia non multi sapientes secundum carnem, non multi potentes, non multi nobiles, sed quæ stulta sunt mundi elegit Deus, ut confundat sapientes; & infirma mundi elegit Deus, ut confundat fortia; & ignobilia mundi, & contemibilia elegit Deus, & ea quæ non sunt, ut ea quæ sunt destrueret, ut non gloriaretur omnis caro in conspectu ejus.

Jac. 9. 5. Audite, fratres mei dilectissimi, nonne Deus elegit pauperes in hoc mundo, divites in fide, & heredes regni, quod repro-misit Deus diligentibus se?

Principes vero Zabulon & Nephtholim, reliqui fere Apostoli, qui Galilæa sunt orti, in qua Zabulonitis tribus & Nephthalitis. In eadem sententiam conspirat Isaïas hoc prædicto, quod subjunximus in Parallelismo: *Primo tempore alleviata est terra Zabulon, & terra Nephthali, & novissimo aggravata est via maris trans Jordanem Galilæa gentium. Populus qui ambulabat in tenebris, vidit lucem magnam; habitantibus in regione umbra mortis, lux orta est eis.* Sibi itaque lucem commodant Psaltes & Isaïas, sibi que consentiunt. Qui plura volet, consulat Eusebium libro nono Demonstrationis; item Theodoretum, Hilarium, Augustinum, & Auctorem Expositionis Psalmorum, quæ Hieronymi operibus subnecti solet.

II. Interim hoc etiam obiter adnotare libet, quod in Martini Martini Historia Sinica memini me legere, insignem illum Philosophum Sinensem Confutium septuaginta duos sibi delegisse Discipulos, quorum è numero Duodecim præ cæteris potiori cura instituendos suscepit; sive Ebraicæ Reipublicæ formam secutus, quam Moyses per duodecim tribuum Principes, & septuaginta Senes administrabat; sive jam tum Deo scintillis aliquibus & radiis veritatis animum ejus collustrante, futurum prospiciens, ut Messias, cujus notitiam aliquam ex Librorum sacrorum lectione perceperat, quemadmodum supra monui, ad Moïsis exemplum totidem duces ac magistros Ecclesiæ suæ præficeret.

Confutium Sinensis Philosophus septuaginta duos Discipulos & duodecim in his præcipuos deligit. Martin. Hist. Sinic. libr. 4.

CAPUT XLVIII.

Apostoli Jesu piscatores.

PSALM. 106. 20, 23, 24. *Misti Verbum suum & sanavit eos, & eripuit eos de interitionibus eorum. Qui descendunt mare in navibus, facientes operationem in aquis multis, ipsi viderunt opera Domini, & mirabilia ejus in profundo.*

Jerem. 16. 16. *Ecce ego mittam piscatores multos, dicit Dominus, & piscabuntur eos.*

Ezech. 47. 8, & seq. *Aque iste que egrediuntur ad tumulos sabuli orientalis, & descendunt ad plana deserti, intrabunt mare, & exibunt, & sanabuntur aque. Et omnis anima vivens, que serpit, quocumque venerit torrens, vivet; & erunt pisces multi satis, postquam venerint illuc aque iste, & sanabuntur, & vivent omnia ad que venerit torrens. Et stabunt super illas piscatores, ab Engaddi usque ad Engalim siccatio sagenarum erit: plurima species erunt piscium ejus, sicut pisces maris magni, multitudinis nimia.*

MATTH. 4. 18. *Ambulans autem Jesus juxta mare Galilæe, vidit duos fratres, Simonem qui vocatur Petrus, & Andream fratrem ejus, mittentes rete in mares erant enim piscatores; & ait illis, Venite post me, & faciam vos fieri piscatores hominum. Et Marc. 1. 16, & seq. Luc. 5. 2, & seq.*

Matth. 13. 47, 48. *Iterum simile est regnum calorum sagena missa in mare, & ex omni genere piscium congreganti: quam cum impleta esset educentes, & secus litus sedentes, elegerunt bonos in vasa, malos autem foras miserunt.*

I. **C**OMMA istud è Psalmo centesimo sexto, non in Messiam solum, sed & in Jesum quoque satis aperte confert R. Isaac Aramæus in Expositionibus libri Numerorum. Nam Verbum Dei ad omnes sanandos missum fuisse dicit, verum ab omnibus non fuisse receptum, sed ab aliquibus tantum tardioris ingenii viris, iisque piscatoribus: qui cum rudes essent & hebetes, veritatem tamen prophetiæ receperunt, & Verbo Dei fidem habuerunt. Quibus Christi Jesu Apostoli manifeste designantur.

Exponitur Psalm. 106. 20, & seq.

CAPUT XLIX.

Paucos numero Jesus deligit.

ISA. 17. 4, & seq. *Et erit in die illa, attenuabitur gloria Jacob, & pinguedo carnis ejus marcescet. Et erit sicut congregans in messe*

MATTH. 9. 37, 38. *Tunc dicit Discipulis suis, Messis quidem multa, operarii autem pauci. Rogate ergo Dominum messis, ut mittat*

aginta
hic al.
Dominus
Christus
s. Jesus,
eis præ-
sente
in ad-
stet, qui
segrega-
dolefecerit
voca-
a ille de
sum mi-
it. Sub-
tribulatione
ortuandi

terra. Et erit iste pax, cum venerit Assyrius in terram nostram, & quando calcaverit in domibus nostris: & suscitabimus super eum septem pastores, & octo primates homines. . . . Et erunt reliquie Jacob in medio populorum multorum, quasi ros à Domino, & quasi stilla super herbam que non expectat virum, & non prestolatur filios hominum. Et erunt reliquie Jacob in gentibus, in medio populorum multorum, quasi leo in jumentis silvarum, & quasi catulus leonis in gregibus pecorum; qui cum transferit, & conculcaverit, & ceperit, non est qui eruat.

Soph. 3. 12, & seq. Et derelinquam in medio tui populum pauperem & egenum, & sperabunt in nomine Domini. Reliquie Israël non facient iniquitatem, nec loquentur mendacium, & non inveniatur in ore eorum lingua dolosa. . . . Lauda filia Sion. . . . rex Israël Dominus in medio tui, non timebis malum ultra. In die illa dicetur Jerusalem, Noli timere, Sion, non dissolvantur manus tua. Dominus Deus tuus in medio tui fortis, ipse salvabit. . . . Nugas, qui à lege recesserant, congregabo, quia ex te erant, ut non ultra habes super eis opprobrium. Ecce ego interficiam omnes qui afflixerunt te in tempore illo, & salvabo claudicantem, & eam que ejecta fuerat, congregabo: & ponam eos in laudem, & in nomen, in omni terra confessionis eorum.

Zach. 13. 7, & seq. Framea, suscitata super virum coherentem mihi, dicit Dominus exercituum: percutite pastorem, & dispergentur oves, convertiam manum meam ad parvulos. Et erunt in omni terra, dicit Dominus: partes dua in ea dispergentur, & deficient, & tertia pars relinquetur in ea. Et ducam tertiam partem per ignem, & uram eos sicut uritur argentum, & probabo eos sicut probatur aurum. Ipse vocabit nomen meum, & ego exaudiam eum. Dicam, Populus meus es tu: & ipse dicet, Dominus Deus meus.

I. Exponitur Psalm. 67. 27, 28. II. Confutius Sinenfis Philosophus septuaginta duos Discipulos, & duodecim in his præcipuos deligit.

Exponitur
Psalm. 67.
27. 28.

Ad. 7. 57.

1. Cor. 15. 8, 9.
1. Cor. 4. 9.

I. **O**PERÆPRETIUM erit testimonii è Psalmo sexagesimo septimo hic alati prophetica sententiam exponere. In Ecclesijs benedicite Deo Domino de fontibus Israël. Ad laudes Deo concinendas hortatur Propheta Ecclesias Christianorum, qui Israëlitarum sunt propago. Nam ex stirpe Jacobi prodiit Christus Jesus, prodierunt & Apostoli ac Discipuli Christi complures. Ab Israëliticis Prophetis prædicta est Christi *οικουμένη*, ita ut Lex & Testamentum vetus Israëliticum, umbra sit & antecessio, fons etiam & origo Novi Jesu Christi Testamenti. Ibi Benjamin adolescentulus in mentis excessu. Paulum Apostolum hic præsignari manifestum est, qui fuit de tribu Benjamin, & per mentis alienationem à Deo vocatus Apostolus, segregatus in Evangelium Dei. Dicitur à Propheta Adolescentulus, quemadmodum Adolescentus à Luca in Actis: Et testes deposuerunt vestimenta sua secus pedes adolescentis, qui vocabatur Saulus. An potius, quod postremus Apostolorum vocatus sit? Sic enim ille de se ad Corinthios: Novissime omnium tanquam abortivo visus est & mihi: ego enim sum minimus Apostolorum. Et alibi: Puto enim quod Deus nos Apostolorum novissimos ostendit. Subjungit Propheta: Principes Juda duces eorum, principes Zabulon, principes Nephthalim. Principes Juda ii sunt, qui fratres Christi appellantur in Evangelio, tribu Juda oriundi.

Principes vero Zabulon & Nephtholim, reliqui fere Apostoli, qui Galilæa sunt orti, in qua Zabulonitis tribus & Nephthalitis. In eadem sententiam conspirat Isaïas hoc prædicto, quod subjunximus in Parallelismo: *Primo tempore alleviata est terra Zabulon, & terra Nephthali, & novissimo aggravata est via maris trans Jordanem Galilæa gentium. Populus qui ambulabat in tenebris, vidit lucem magnam; habitantibus in regione umbra mortis, lux orta est eis.* Sibi itaque lucem commodant Psaltes & Isaïas, sibi que consentiunt. Qui plura volet, consulat Eusebium libro nono Demonstrationis; item Theodoretum, Hilarium, Augustinum, & Auctorem Expositionis Psalmorum, quæ Hieronymi operibus subnecti solet.

II. Interim hoc etiam obiter adnotare libet, quod in Martini Martini Historia Sinica memini me legere, insignem illum Philosophum Sinensem Confutium septuaginta duos sibi delegisse Discipulos, quorum è numero Duodecim præ cæteris potiori cura instituendos suscepit; sive Ebraicæ Reipublicæ formam secutus, quam Moyses per duodecim tribuum Principes, & septuaginta Senes administrabat; sive jam tum Deo scintillis aliquibus & radiis veritatis animum ejus collustrante, futurum prospiciens, ut Messias, cujus notitiam aliquam ex Librorum sacrorum lectione perceperat, quemadmodum supra monui, ad Moïsis exemplum totidem duces ac magistros Ecclesiæ suæ præficeret.

Confutium Sinensis Philosophus septuaginta duos Discipulos & duodecim in his præcipuos deligit. Martin. Hist. Sinic. libr. 4.

CAPUT XLVIII.

Apostoli Jesu piscatores.

PSALM. 106. 20, 23, 24. *Misti Verbum suum & sanavit eos, & eripuit eos de interitionibus eorum. Qui descendunt mare in navibus, facientes operationem in aquis multis, ipsi viderunt opera Domini, & mirabilia ejus in profundo.*

Jerem. 16. 16. *Ecce ego mittam piscatores multos, dicit Dominus, & piscabuntur eos.*

Ezech. 47. 8, & seq. *Aque iste que egrediuntur ad tumulos sabuli orientalis, & descendunt ad plana deserti, intrabunt mare, & exibunt, & sanabuntur aque. Et omnis anima vivens, que serpit, quocumque venerit torrens, vivet; & erunt pisces multi satis, postquam venerint illuc aque iste, & sanabuntur, & vivent omnia ad que venerit torrens. Et stabunt super illas piscatores, ab Engaddi usque ad Engalim siccatio sagenarum erit: plurima species erunt piscium ejus, sicut pisces maris magni, multitudinis nimia.*

MATTH. 4. 18. *Ambulans autem Jesus juxta mare Galilæe, vidit duos fratres, Simonem qui vocatur Petrus, & Andream fratrem ejus, mittentes rete in mares erant enim piscatores; & ait illis, Venite post me, & faciam vos fieri piscatores hominum. Et Marc. 1. 16, & seq. Luc. 5. 2, & seq.*

Matth. 13. 47, 48. *Iterum simile est regnum calorum sagena missa in mare, & ex omni genere piscium congreganti: quam cum impleta esset educentes, & secus litus sedentes, elegerunt bonos in vasa, malos autem foras miserunt.*

I. **C**OMMA istud è Psalmo centesimo sexto, non in Messiam solum, sed & in Jesum quoque satis aperte confert R. Isaac Aramæus in Expositionibus libri Numerorum. Nam Verbum Dei ad omnes sanandos missum fuisse dicit, verum ab omnibus non fuisse receptum, sed ab aliquibus tantum tardioris ingenii viris, iisque piscatoribus: qui cum rudes essent & hebetes, veritatem tamen prophetiæ receperunt, & Verbo Dei fidem habuerunt. Quibus Christi Jesu Apostoli manifeste designantur.

Exponitur Psalm. 106. 20, & seq.

CAPUT XLIX.

Paucos numero Jesus deligit.

ISA. 17. 4, & seq. *Et erit in die illa, attenuabitur gloria Jacob, & pinguedo carnis ejus marcescet. Et erit sicut congregans in messe*

MATTH. 9. 37, 38. *Tunc dicit Discipulis suis, Messis quidem multa, operarii autem pauci. Rogate ergo Dominum messis, ut mittat*

aginta
hic al.
Dominus
Christus
s. Jesus,
eis præ-
sente
in ad-
stet, qui
segrega-
dolefecerit
voca-
a ille de
sum mi-
it. Sub-
tribulatione
ortuandi